Prima instanță: Judecătoria Strășeni (sediu Călărași), judecător Valeriu Arhip

Dosarul nr. 2a-458/24
(2-304395-02-2a-31012024)

D E C I Z I E

3 decembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Andrei Cașcaval

Examinând în procedura scrisă cererea de apel declarată de avocatul Carmanschi Vitalie, în interesul O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L.,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L. împotriva lui Bleduc Sergiu cu privire la încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 30 octombrie 2023, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L. împotriva lui Bleduc Sergiu cu privire la încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

1. La 30 martie 2023, O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bleduc Sergiu cu privire la încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii a indicat că conform Contractului de împrumut nr. 381862 din 16 februarie 2022 a acordat lui Bleduc Sergiu un împrumut în sumă de 6 000,00 lei, pe care ultimul s-a obligat să-l restituie, cu dobânda şi alte plăţi aferente, în termen de 30 zile de la data semnării contractului.
3. A indicat că împrumutatul nu şi-a executat obligaţiile asumate în temeiul contractului de împrumut. În scopul soluţionării amiabile a litigiului, în adresa debitorului a fost expediată cerere de soluţionare prealabilă, prin care acestuia i-au fost comunicate pretenţiile şi posibilitatea de a achita datoria în termen de 7 zile calendaristice, însă cererea a rămas fără răspuns.
4. Întemeindu-și acțiunea pe prevederile art. 308, 774 alin.(1), 858 alin.(1), 947, 1242 alin.(1), 1247 alin.(1) Cod civil, O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L. a solicitat încasarea

de la Bleduc Sergiu a datoriei în mărime de 12 000,00 (doisprezece mii, 00) lei, compusă din suma de 6000 lei cu titlu de sumă restantă a împrumutului și 6000 lei cu titlu de penalitate de întârziere, a taxei de stat în cuantum de 360 lei şi a cheltuielilor pentru asistență juridică în suma de 492,00 lei.

Poziția instanței de fond:

5. Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 30 octombrie 2023 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L. împotriva lui Bleduc Sergiu cu privire la încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat din contul lui Bleduc Sergiu în beneficiul O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L., în baza Contractului de împrumut nr. 381862 din 16 februarie 2022: - suma de 6 000 lei, cu titlu de credit nerambursat, - cheltuielile de judecată compuse din plata taxei de stat, în mărime de 270 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 300 lei, proporțional părții admise din pretenții, iar în total suma de 6 570 (șase mii cinci sute șaptezeci) lei.
6. În restul pretențiilor, în partea cererii privind încasarea penalităților, s-a respins ca solicitate contrar legii (art.15 pct.(7) lit.a), pct.(9) din Legea nr.202 din 12.07.2013 privind contractele de credit pentru consumatori, art.V. din Legea nr.93/07.04.2022 pentru modificarea unor acte normative).

Solicitarea apelantului:

7. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, avocatul Carmanschi Vitalie, în interesul O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L. a contestat-o cu apel, solicitând casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 30 octombrie 2023 în partea în care au fost respinse pretențiile din acțiune și, respectiv, pronunțarea â în această parte a unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Argumentele părților:

8. În susținerea apelului, reprezentantul O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L., avocatul Carmanschi Vitalie a indicat că instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și a aplicat eronat normele de drept material.
9. Astfel, a apreciat drept neîntemeiată concluzia instanței de fond cu referire la faptul că penalitatea este una disproporționată în raport cu eventualul prejudiciu adus creditorului, indicând că instanța a transformat contractul în unul cu titlu gratuit, or, deși a fost stabilită o dobândă în sumă de 600 lei, aceasta u a fost solicitată, unica solicitare referindu-se la penalități.
10. De asemenea, a remarcat că valoarea plăților suplimentare solicitate cumulează suma de 6000,00 lei, ceea ce nu depășește plafonul maxim stabilit de legiuitor.
11. Colegiul reține că acțiunea înaintată de O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L. împotriva lui Bleduc Sergiu cu privire la încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] Cod de procedură civilă.

12. În conformitate cu art. 276^4 alin. (5) Cod de procedură civilă *”instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător”.*
13. Potrivit art. 276^3 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă *”procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică”.*
14. Astfel, respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatului cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării apelului, intimatul Bleduc Sergiu nu a depus referință asupra apelului declarat.

Aprecierea instanței de apel:

15. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar și în raport cu prevederile legislației în vigoare, Colegiul civil consideră că apelul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins, din următoarele motive.
16. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
17. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă ”*instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe”.*
18. Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
19. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
20. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21

ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

21. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *”fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel”.*
22. Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că *”circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace”.*
23. În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă *”instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.*
24. Astfel, probatoriul administrat în speță atestă că în baza contractului de împrumut nr. 381862 din 16 februarie 2022 O.C.N. „DACREDITARE” S.R.L. s-a obligat să-i acorde lui Bleduc Sergiu un credit în valoare de 6000,00 lei cu o dobândă zilnică fixă de 0,8 % și cu termen de rambursare la 18 martie 2022, iar ultimul s-a obligat să ramburseze împrumutul la scadentă.
25. În temeiul pct. 3.3 din contractul menționat Bleduc Sergiu s-a obligat să achite pentru neachitarea în termenul stabilit a împrumutului, până la momentul achitării complete a sumei restante o penalitate în mărime de 0,8 % din suma restanță, calculată pentru fiecare zi de întârziere a plății.
26. Potrivit materialelor cauzei, O.C.N. „DACREDITARE” S.R.L. a transmis lui Bleduc Sergiu suma împrumutului, prin ce și-a executat obligațiile asumate prin contractul respectiv, pe când ultimul nu și-a executat obligația asumată în conformitate cu prevederile contractului de împrumut menționat.
27. Bazându-se pe faptul că procedura de soluționare amiabilă a litigiului nu s-a soldat cu succes, O.C.N. „DACREDITARE” S.R.L. a solicitat încasarea de la Bleduc Sergiu a datoriei în mărime de 6000,00 lei și a penalității în mărime de 6000,00 lei, calculate pentru 125 zile.
28. Colegiul învederează că prin cererea de apel formulată de O.C.N. „DACREDITARE” S.R.L. se distinge dezacordul cu soluția adoptată de instanţa de fond în partea constatării nulității absolute a clauzei din pct. 3.3 a contractului de împrumut nr. 381862 din 16 februarie 2022 și, ca urmare, respingerii pretenției privind încasarea datoriei cu titlu de penalitate în sumă de 6000,00 lei, exprimându-și poziţia în favoarea încasării acestei sume. Respectiv, instanţa de apel se va pronunţa asupra legalităţii actului judecătoresc doar în partea contestată.
29. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că soluția primei instanțe este întemeiată.
30. Potrivit art. 947 alin.(1) și (3) Cod civil *”clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din*

valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere".

31. Totodată, conform art. 334 alin.(1) Cod civil*" actul juridic sau clauza care contravin vădit ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule*", iar conform art. 328 0alin.(1) și alin.(2) Cod civil " *nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acţiune, cît şi pe cale de excepţie, de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanţilor la proces. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părţile actului lovit de nulitate sau succesorii acestora."*
32. În conformitate cu prevederile art. 329 alin.(1) și (2) Cod civil" *în contractele cu consumatorii sînt nule clauzele abuzive, precum şi clauzele prin care se derogă de la dispoziţiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecţie).Nulitatea de protecţie operează doar în măsura în care avantajează consumatorul.*"
33. Potrivit art. 1069 alin.(1) și (4) Cod civil *" clauza propusă de una dintre părţi nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influenţeze conţinutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. În contractul dintre un profesionist şi un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual; c) clauzele elaborate de către un intermediar sau un alt terţ au fost propuse de către profesionist".*
34. În același timp, alin.(3) a normei date stabilește că *" dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standart, se prezumă că ea nu a fost negociată".*
35. Conform art. 1071 Cod civil *"persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sînt elaborate şi comunicate într-un limbaj clar şi inteligibil, precum şi să fie lizibile. Această cerinţă este aplicabilă textului în întregime, inclusiv notelor de subsol, trimiterilor la alte texte sau specificaţiilor de orice natură. Într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza propusă de către profesionist cu încălcarea obligaţiei de transparenţă impuse prin dispoziţiile alin.(1) poate fi considerată abuzivă doar pe acest unic temei".*
36. Art. 1072 alin.(1)-(2) Cod civil stabilește că *"într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist şi dezavantajează considerabil, contrar bunei-credinţe, consumatorul. Articolele 1077-1079 cuprind lista clauzelor considerate abuzive în contractul dintre un profesionist şi un consumator fără necesitatea evaluării lor conform alin.(1) din prezentul articol şi art.1075".*
37. Potrivit art. 1076 alin.(1)-(4) Cod civil *" clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. Această nulitate de protecţie operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă. În cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanţa de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu. Dacă contractul poate fi, în mod rezonabil, menţinut fără clauza abuzivă, celelalte clauze rămîn valabile".*
38. Conform art. 1077 alin.(1) pct.6) Cod civil *"sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau effect solicitarea de la consumatorul*

care nu şi-a executat obligaţia fără justificare a unei penalităţi disproporţionate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligaţiilor contractuale".

39. De asemenea, în temeiul art. 15 alin.(7) Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202/12.07.2013, în vigoare la momentul constituirii situației juridice *"se interzice aplicarea oricăror plăţi (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plăţi) aferente unui contract de acordare a creditului pentru consumator pe un termen mai mic de 2 ani şi/sau în care suma iniţială debursată este de până la 50 de mii de lei (pentru linia de credit, valoarea de referinţă se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit), a căror valoare totală să depăşească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar",* iar conform alin. (9) a acestei norme *"în cazul încălcării prevederilor alin.(7) şi (8), creditorul are dreptul să solicite doar restituirea sumei iniţiale debursate conform contractului de credit acordat, fără revendicarea altor plăţi prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalităţile, dobânzile de întârziere şi orice alt tip de plăţi). Prezenta prevedere se aplică inclusiv în cazul în care creditorul a transmis unei persoane terţe dreptul de încasare a creanţelor aferente contractului de credit acordat".*
40. În același timp, în acord cu art. 15 alin.(7) lit.a) Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202/12.07.2013, în vigoare la momentul realizării situației juridice *" se interzice aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit dacă aceasta depășește 50%, iar toate celelalte plăți aferente (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția dobânzii, pe o zi de credit depășesc 0,04% din valoarea totală a creditului",* iar conform alin. (9) a acestei norme *"în cazul încălcării prevederilor alin. (7) și (8) din prezentul articol și ale art. 38[1] alin. (3) lit. b) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, creditorul are dreptul să solicite doar restituirea sumei inițiale debursate conform contractului de credit acordat, fără revendicarea altor plăți prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plăți). Prezenta prevedere se aplică inclusiv în cazul în care creditorul a transmis unei persoane terțe dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de credit acordat".*
41. În sensul Legi menționate supra, prin *contract de credit pentru consumatori se definește* contractual prin care un creditor acordă sau se angajează să acorde unui consumator un credit sub forma de amînare la plată, împrumut sau alte facilităţi similare, cu excepţia contractului pentru prestarea de servicii în mod continuu sau pentru furnizarea de bunuri de acelaşi fel, atunci cînd consumatorul plăteşte pentru acestea în rate, pe toată durata furnizării lor; *prin cost total al creditului pentru consumatori* – toate costurile, inclusiv dobînda, comisioanele, taxele şi orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit şi care sînt cunoscute de creditor, cu excepţia taxelor notariale; costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special valoarea medie a primelor de asigurare, sînt incluse în cazul în care obţinerea creditului sau obţinerea acestuia potrivit clauzelor şi condiţiilor prezentate este condiţionată de încheierea unui contract de servicii; *prin dobînda anuală efectivă (DAE)* – costul total al creditului pentru consumator exprimat ca procent anual din valoarea totală a creditului, inclusiv costurile menţionate la art.23 alin.(2), după caz; *prin grafic de plăţi conform contractului de credit pentru consumatori* – informaţia cu privire la

sumele şi datele (perioadele) de plată ce revin consumatorului conform contractului de credit pentru consumatori, care se coordonează între creditor şi consumator şi este parte integrantă a contractului de credit pentru consumatori; *prin rata dobînzii aferente creditului* – rată a dobînzii exprimată ca procent fix sau flotant aplicat anual sumei trase din credit; *prin valoarea totală a creditului* – sumele totale puse la dispoziţie în baza unui contract de credit; *prin valoarea totală plătibilă de către consumator* – suma dintre valoarea totală a creditului şi costul total al creditului pentru consumator.

42. Cu privire la situația din speță, Colegiul civil distinge două abordări: prima – cînd suntem în prezența unei dispoziții legale imperative și a unei clauze care derogă de la aceasta, sancțiunea legală fiind nulitatea clauzei, iar rolul judecătorului reducîndu-se în a verifica că clauza încalcă ipoteza dispoziției legale imperative; și a doua – când dispoziția legală este dispozitivă ori chiar când lipsește o dispoziție legală care ar reglementa într-un sens anume situația apărută, în acest caz, părțile, bucurându-se de libertatea contractuală garantată de art. 993 Cod civil, pot să convină la orice aranjament li se potrivește situației lor, atunci intervine instituția clauzelor abuzive, iar judecătorul este pus în situația de a evalua caracterul profund dezavantajos al clauzei față de consumator.
43. Această distincție rezultă direct și din textul alin. (1) art. 329 Cod civil: în contractele cu consumatorii sunt nule: 1) clauzele abuzive, precum și 2) clauzele prin care se derogă de la dispozițiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului.
44. Astfel, Colegiul observă că nulitatea clauzei abuzive formează un caz aparte de nulitate comparativ cu clauzele „prin care se derogă de la dispozițiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului".
45. Colegiul civil menționează că, împrumutul este acordat de către un profesionist al pieței financiar-bancare: organizația de creditare nebancară, pentru care funcționează regulile economiei de piață (jocul cererii și ofertei), dar sub rezerva limitelor menite a proteja consumatorii.
46. În acest sens, Colegiul civil notează că reglementarea creditelor de consum nu a fost codificată în Codul civil, ci s-a păstrat și dezvoltat în Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.
47. Legea nr. 202/2013 permite de a distinge 3 categorii de plăți pe care un debitor este obligat să le facă creditorului în temeiul contractului: a) restituirea împrumutului (valoarea totală a creditului); b) venitul normal al creditorului, în cazul în care debitorul își execută corespunzător obligațiile contractuale (costul total al creditului); c) venitul suplimentar al creditorului, în cazul în care debitorul nu își execută corespunzător obligațiile contractuale (dobânda de întârziere**,** penalitățile, cheltuielile de judecată).
48. În temeiul restricțiilor de la art. 15 alin.(7) din Legea nr. 202/2013, limita legală a plăților datorate de debitor este ca costul total al creditului și venitul suplimentar să fie mai mic sau egal cu valoarea totală a creditului.
49. În speță părțile au prevăzut o dobânda de 0,8 % pe zi, ce reprezintă 292 % anual, respectiv numai costul total al creditului, fără a fi luată în considerație venitul suplimentar, deja depășește valoarea totală a creditului.
50. Totodată, O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L. a calculate o penalitate în sumă de 6000 lei numai pentru 125 zile, ceea ce denotă un caracter artificial al modului de determinare a

penalității, întrucât a fost evident orientat spre a nu depăși cuantumul principalului împrumutat. Or, dacă penalitatea ar fi fost calculată pentru întreaga perioadă de întârziere efectivă, cuantumul acesteia ar fi depășit cu mult suma inițială a împrumutului, ceea ce ar pune în discuție nu doar caracterul disproporționat al acesteia, ci și intenția de a evita un eventual control de proporționalitate din partea instanței.

51. Deci, în măsura în care O.C.N. „DACREDITARE" S.R.L. a încălcat cerința de la art. 15 alin.(7) din Legea nr. 202/2013, în temeiul alin.(9) al normei date, este în drept să solicite doar restituirea sumei inițiale, fără revendicarea altor plăți prevăzute de contract, adică numai 6000 lei, or, creditul a devenit gratuit.
52. Colegiul apreciază critic poziția apelantului potrivit căreia penalitatea a fost calculată în strictă conformitate cu prevederile art. 15 alin.(7) Legii nr. 202/2013, or, sancțiunea legală de la alin.(9) al normei menționate nu reprezintă nulitatea parțială a clauzelor contractuale respective și reducerea acestora până la nivelul la care acestea nu ar depăși suma permisă, ci are loc o nulitate totală a clauzei ce vizează penalitatea, cu un veritabil efect de decădere din drepturi a creditorului.
53. Colegiul respinge ca neîntemeiată critica apelantului privind pretinsa transformare a contractului într-unul cu titlu gratuit, ca urmare a concluziei instanței de fond potrivit căreia penalitatea solicitată este disproporționată în raport cu prejudiciul adus creditorului.
54. În acest sens, se reține că instanța de fond a analizat exclusiv caracterul echitabil și proporțional al penalității aplicate pentru neexecutarea obligației la termen, iar constatarea caracterului excesiv al acesteia nu echivalează cu înlăturarea întregului caracter oneros al contractului.
55. Totodată, Colegiul subliniază că nu urmează a fi confundate două instituții juridice distincte: dobânda, care reprezintă remunerația convenită pentru folosirea capitalului (prețul creditului), și penalitatea, care are natură sancționatorie și reparatorie, fiind aplicată pentru neexecutarea culpabilă și la termen a obligației. Faptul că creditorul a ales să nu solicite plata dobânzii contractuale, ci exclusiv penalități, nu exonerează instanța de obligația de a analiza proporționalitatea acestora, în conformitate cu prevederile art. 1077 alin.(1) pct.6) Cod civil.
56. Colegiul, subliniază că situația de inegalitate care există între consumator și vânzător sau furnizor nu poate fi compensată decât printr-o intervenție pozitivă, exterioară părților la contract. În lumina acestei considerații, instanța este obligată să aprecieze din oficiu daca clauza contractuală contravine normei imperative și, prin aceasta, să suplinească dezechilibrul existent între consumator și vânzător sau furnizor.
57. În consecință, rolul atribuit instanței în domeniul avut în vedere implică obligația de a examina din oficiu acest aspect de îndată ce dispune de elementele de drept și de fapt necesare în acest sens.
58. Deci, având în vedere că criticile invocate de apelant cu privire la aplicarea eronată a normelor de drept material în raport cu pretenția privind încasarea penalității, nu sunt de natură să răstoarne soluția de respingere a încasării acesteia, Colegiul civil ajunge la concluzia de a menține hotărârea primei instanțe în această parte.
59. În conformitate cu prevederile art. 376 alin. (1^1), art.385 lit. a), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Carmanschi Vitalie, în interesul O.C.N. „DACREDITARE” S.R.L.

Se menține hotărârea Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 30 octombrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de O.C.N. „DACREDITARE” S.R.L. împotriva lui Bleduc Sergiu cu privire la încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia instanţei de apel nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Dorin Dulghieru

Andrei Cașcaval